

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

14 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

Catan Liliana

Guzun Ion

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu, succesorul părții vătămate, Mititelu Maria și avocatul, Chiriacov Grigore, în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016 și a sentinței Judecătoriei Cantemir din 10 septembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Schinu Tudor Afanasi, născut la 07 iunie 1959, originar și domiciliat s. Cîrpești, r-nul Cantemir.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 02.05.2013 - 10.09.2015

2. instanța de apel: 11.11.2015 - 02.02.2016

3. instanța de recurs: 19.04.2016 - 14.06.2016

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Cantemir din 10 septembrie 2015, Schinu Tudor Afanasi a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 151 alin. (4) Cod penal, la 8 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă, pentru concurs de infracțiuni prin cumul parțial, 10 ani închisoare cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, a fost admisă în principiu, iar cuantumul despăgubirilor fiind lăsat pentru stabilire de către instanță în ordinea procedurii civile.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat, că Schinu T. la data de 07 martie 2013, în jurul orei 11.30, deplasându-se cu automobilului de model „Mercedes-Benz Sprinter-208”, cu n/î CHI-701, în s. Hîrtop, r-l Cantemir, a oprit brusc automobilul și în mod intenționat, fără motiv, încalcând grosolan ordinea publică, s-a apropiat de Bandrabulea Dumitru, care se afla în acel moment în strada s. Hîrtop, r-l Cantemir, i-a aplicat ultimului multiple lovituri cu o bătă de lemn peste tot corpul, cauzându-i astfel leziuni corporale grave periculoase pentru viață, în urma cărora la 10 martie 2013, Bandrabulea D., a decedat.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, fapta inculpatului a fost calificată *de drept* de către instanța de judecată în baza art. 287 alin. (3) Cod penal și anume – *huliganism agravat, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, săvârșite cu aplicarea altor obiecte pentru vătămarea sănătății*, precum și în baza art. 151 alin. (4) Cod penal - *vătămarea intenționată gravă a sănătății, care este periculoasă pentru viață și care au provocat decesul victimei*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către:

3.1 Succesorul părții vătămate, Mititelu Maria, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia, în latura civilă și pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care să fie admisă acțiunea civilă înaintată, dispunând încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Mititelu Maria a prejudiciului material în sumă de 18.056, 74 lei, prejudiciul moral cauzat în mărime de 200.000 lei, precum și încasarea în beneficiul copiilor minori Bandrabulea Cătălina, născută la 07.08.1998 și Bandrabulea Nicolae, născut la 18.12.2003 a sumei de 1.000 lei, lunar, pentru fiecare, până la atingerea vârstei de 18 ani a acestora, la fel și încasarea din contul inculpatului în beneficiul lui Mititelu Maria a cheltuielilor de judecată.

În motivarea apelului a invocat că:

- instanța de judecată neîntemeiat a lăsat acțiunea civilă spre soluționare în ordinea procedurii civile, fără a ține cont de faptul, că pe perioada internării în spital 07.03.2013-10.03.2013, pentru tratamentul și îngrijirea părții vătămate, Bandrabulea D., cât și pentru înmormântarea acestuia au fost efectuate cheltuieli în sumă de 13.556,74 lei, ce este confirmat prin bonurile anexate la cerere și cheltuielile legate de serviciile rituale și bisericești în sumă de 4.500 lei;

- decesul lui Bandrabulea D. a provocat pentru familie, cât și pentru rude suferințe psihice, iar copiii minori ai decedatului au primit un stres foarte mare când l-au văzut pe tatăl lor cum zăcea însângerat. Un stres suplimentar a fost și decesul tatălui lor. Acești copii rămânând fără ocrotire părintească, educație și întreținere din partea tatălui, fiindu-le spulberate visele preconizate pe viitor de această familie;

- la adoptarea sentinței instanța de judecată urma să se ghideze de prevederile art. 219 alin. (4), (8) Cod de procedură penală, art. 1398 alin. (1), 1419 alin. (3), 1420 alin. (1), 1422 alin. (1) și (2), 1423 Cod civil, precum și de pct. 22 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 6 din 04.07.2005 Cu privire la practica aplicării de către instanțele judecătorești a legislației materiale despre încasarea prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau altă vătămare a sănătății ori prin deces.

3.2 Avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatului, prin care a solicitat casarea acesteia, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care acțiunile inculpatului să fie reîncadrate de la art. 151 alin. (4) Cod penal, la art. 157 Cod penal, iar pe capătul de învinuire în baza art. 287 alin. (3) Cod penal să fie achitat din motivul lipsei în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii.

În motivarea apelului a fost invocat:

- prima instanță a dat o apreciere greșită circumstanțelor cauzei și incorect a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 151 alin. (4) și art. 287 alin. (3) Cod penal, deoarece inculpatul Schinu T. nu a încălcat în nici un fel ordinea publică sau liniștea publică, întrucât nu el a fost cel care a provocat conflictul cu partea vătămată, dimpotrivă, inculpatul a coborât din mașină cu intenția de a clarifica lucrurile și de a-l calma pe Bandrabulea D. Inculpatul nu a dat dovadă de neobrăzare, necuviință sau grosolănie, iar cearta dintre părți nu a deranjat în nici un fel liniștea locuitorilor satului, aceștia nici n-au auzit ce s-a întâmplat, după cum reiese din declarațiile martorilor;

- violențele venite din partea inculpatului au fost doar un răspuns la violențele verbale și amenințările din partea părții vătămate. Schinu T. a scos bâta din microbuz doar cu intenția de a se apăra și de a-i atrage atenția părții vătămate să se îndepărteze, întrucât Bandrabulea D., dădea dovadă de nervozitate, nechibzuință și violență în acțiuni, aflându-se în stare de ebrietate;

- acțiunile inculpatului au fost săvârșite din imprudență și nicidecum cu intenție, iar prima instanță a încadrat greșit acțiunile inculpatului conform prevederilor art. 151 alin. (4) Cod penal (vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care au provocat decesul victimei), acțiunile lui fiind cuprinse în prevederile art. 157 Cod penal, întrucât latura subiectivă a infracțiunii săvârșite de inculpat se realizează sub formă de culpă sau imprudență, deoarece lipsește intenția, or Schinu Tudor nu a realizat caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, unica lui dorință fiind de a se apăra de Bandrabulea D. Respectiv, inculpatul nu a prevăzut urmările prejudiciabile ale faptelor sale, și nu a dorit în mod conștient survenirea acestor urmări;

- în cadrul expertizei medico-legale, experții Centrului de Medicină Legală Mutoi Gr., Savciuc V. și Tighineanu S. au concluzionat, că moartea lui Bandrabulea D. a fost cauzată de perforarea ulcerului cronic duodenal, complicat cu peritonită difuză purulentă, fapt confirmat prin investigațiile clinice și de laborator, obținute la examinarea macroscopică a cadavrului și adevărate prin investigația histopatologică. Experții au ajuns la concluzia că o persoană cu traume cranio-cerebrale asemănătoare ca la Bandrabulea D. (TCCD cu fractură liniară a osului parieto-temporal și formarea hematomului subdural circa 70-80 ml cu hemoragii subarahnoidale și intracerebrale în lobul temporal) la aplicarea unei îngrijiri medicale corespunzătoare și lipsa altor maladii, poate să supraviețuiască. În cazul dat factorul decisiv în survenirea morții a fost ulcerul duodenal cronic preexistent, care s-a manifestat prin perforarea cu complicații respective. Singurul motiv care a provocat moartea lui Bandrabulea D. a fost ulcerul cronic duodenal perforat, netratat. Prin urmare, trauma cranio-cerebrală provocată de lovitura lui Schinu

Tudor nu a putut provoca decesul persoanei, deci lipsește legătura de cauzalitate dintre acțiunile lui Schinu T. și urmările survenite, iar încadrarea acțiunilor inculpatului conform prevederilor art. 151 alin. (4) Cod penal, este una greșită.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, au fost admise apelurile declarate, fiind casată integral sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță și anume, Schinu T. a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 287 alin. (3) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- art. 151 alin. (1) Cod penal, la 6 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate i-a fost stabilit pedeapsă definitivă 7 ani 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Acțiunea civilă înaintată de succesorul părții vătămate, Mititelu Maria, a fost lăsată fără examinare, pe capătul pretenției privind încasarea pensiei de întreținere a copiilor minori Bandrabulea Cătălina și Bandrabulea Nicolae; a fost admisă în principiu, cu lăsarea ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă, pe capătul pretenției privind repararea prejudiciului material; a fost admisă parțial pe capătul pretenției privind prejudiciul moral, cu încasarea din contul lui Schinu Tudor în beneficiul lui Mititelu Maria a sumei de 20.000 lei în contul reparării prejudiciului moral.

A fost încasat de la Schinu Tudor în beneficiul lui Mititelu Maria cheltuielile de judecată în mărime de 6.000 lei.

5. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că a verificat probele administrate în ședința primei instanțe și anume declarațiile succesorului părții vătămate, Mititelu M., martorilor Bandrabulea R., Baran D., Nicolau Gh., Pricopciuc D., Trufaș F., Ghetmanenco V., Bagrin I., Andreev V., experților medici-legiști Verdeș Iu. și Capceli V., inculpatului Schinu T., precum și materialele cauzei: raportul ofițerului de serviciu din cadrul IP Cantemir din 07.03.2013 (f.d. 9 v. 1); procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2013 (f.d. 18 v. 1); procesul-verbal de ridicare din 07.03.2013 cu tabel fotografic (f.d. 50-51 v. 1); procesul-verbal de ridicare din 24.04.2013 cu tabel fotografic (f.d. 156-158); corpul delict - bățul de lemn cu lungimea 98 cm și diametrul 55 mm (f.d. 52 v. 1); rapoartele de expertiză medico-legală nr. 31C din 27.03.2013 și nr. 27D din 08.04.2013 (f.d. 103-110, f.d. 111-112 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 67D din 27.04.2013 (f.d. 160 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 31D din 08.04.2013, din care se constată că în documentele medicale nu sunt reflectate date despre prezența alcoolului etilic în aerul expirat la Bandrabulea D., la data 07.03.2013 ora 12.05 (f.d. 113 v. 1); raportul de expertiză medico-legală nr. 395 din 03.04.2013 (f.d. 114-116 v. 1); diagnosticul microscopic efectuat la cadavrul Bandrabulea D. din 17.06.2013 (f.d. 27-28 v. 2); raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 151 din 21.05.2014, efectuată de Centrul de Medicină Legală (f.d. 54-63 v. 2); fișa medicală a bolnavului de staționar nr. 1485 de la IMSP Spitalul Raional Cantemir, pe numele pacientului Bandrabulea

D. (f.d. 64-92 v. 2); rapoartele de expertiză medico-legală în comisie nr. 348 din 21.10.2014 și nr. 20 din 09.04.2015, efectuate de Centrul de Medicină Legală (f.d. 103-107, 138-150 v. 2).

Astfel, instanța de apel verificând aspectele de fapt și de drept constatate de instanța ierarhic inferioară, la adoptarea soluției de condamnare a inculpatului Schinu T., privind comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, a considerat că prima instanță a adoptat o soluție contrară circumstanțelor de fapt, aplicând eronat normele de drept material și procesual.

Instanța de apel a menționat, că prima instanță a omis să dea apreciere unor probe cum sunt rapoartele de expertiză medico-legale în comisie nr. 348 din 21.10.2014 și nr. 20 din 09.04.2015, concluziile cărora la direct indică, că vătămarea corporală gravă traumă cranio-cerebrală deschisă, provocată de inculpat victimei Bandrabulea D., nu se află în legătură causală directă cu survenirea decesului, iar persoanele cu asemenea traume cranio-cerebrale, la aplicarea unei îngrijiri medicale corespunzătoare și lipsa altor maladii, pot să supraviețuiască, și că moartea lui Bandrabulea D. a fost cauzată de perforarea ulcerului cronic duodenal, complicat cu peritonită difuză purulentă și dezvoltarea stării septică, factorul determinant în survenirea morții fiind acutizarea maladiei preexistente - ulcerului duodenal cronic.

La fel, instanța de apel a reținut, că nici rapoartele de expertiză medico-legale, nici expertul Capceli V. în declarațiile sale, nu au indicat că maladia existentă (ulcerului duodenal cronic) s-a acutizat în rezultatul primirii traumei cranio-cerebrale. Respectiv probe arată, că simptomele traumei cranio-cerebrale au șters tabloul clinic al simptomelor ulcerului duodenal, ceea ce nu a permis depistarea și aplicarea tratamentului acestuia. Tot expertul, Capceli V. a declarat, că nu există legătură directă dintre deces și trauma cranio-cerebrală.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel nu a fost de acord cu constatările și afirmațiile primei instanțe, precum că ulcerul duodenal cronic s-a acutizat și s-a perforat anume în urma traumei craniu-cerebrale, odată ce în acest sens lipsește concluzia comisiei de experți medico-legali, care ar exclude alți factori ce ar fi putut provoca acutizarea și perforarea ulcerului duodenal cronic la victima Bandrabulea D., inclusiv și o eventuală eroare medicală în diagnosticarea acestei maladii la momentul internării și tratamentului de până la deces.

Relevant a fost considerat de către instanța de apel și acel fapt, că inculpatului, Schinu T., îi sunt incriminate aplicarea loviturilor victimei Bandrabulea D. peste cap și peste mână, iar potrivit concluziilor comisiilor de experți, vătămările provocate de aceste acțiuni nu se află în legătură causală directă cu survenirea decesului. La fel, concluziile experților nu atestă cert, că unica sau principala cauză de acutizare și perforare a ulcerului duodenal ar fi anume trauma cranio-cerebrală cauzată.

Prin urmare, instanța de apel a constatat, atât inexistența legăturii de cauzalitate între acțiunile intenționate ale inculpatului și decesul victimei Bandrabulea D., cât și lipsa laturii subiective a componentei infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, deoarece lipsește intenția, directă sau indirectă, a inculpatului Schinu T. de a cauza decesul lui Bandrabulea D. Nu este aplicabilă cazului din speță nici regula infracțiunii cu două forme de vinovăție.

În speță, instanța de apel a stabilit, că acțiunile traumatice aplicate de inculpat nu au extindere asupra trunchiului sau părții abdominale ale victimei, asupra organelor interne din cavitatea abdominală, iar maladia ulcerului duodenal cronic acutizat cu perforare, nu este de natură traumatică și respectiv inculpatul Schinu T. nu a prevăzut și nu putea să prevedă, că din anumite cauze maladia ulcerul duodenal cronic la Bandrabulea D. se va putea acutiza.

În opinia instanței de apel, eroarea admisă de prima instanță la adoptarea sentinței de condamnare constă în faptul, că a dat o apreciere eronată probelor administrate cu rapoartele de expertiză medico-legală, iar din circumstanțele de fapt constatate prima instanță eronat a conchis că fapta infracțională săvârșită de inculpat poate fi încadrată în baza art. 151 alin. (4) Cod penal.

Din totalitatea de probe administrate de prima instanță și apreciate în corespundere cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, instanța de apel a constatat, că inculpatul a săvârșit cu intenție fapta penală calificată în baza art. 151 alin. (1) Cod penal și anume – *vătămarea intenționată gravă a integrității corporale și a sănătății, care este periculoasă pentru viața persoanei*, comisă în următoarele circumstanțe: Schinu T. la data de 07 martie 2013, în jurul orei 11.30, deplasându-se cu automobilul de model „Mercedes-Benz Sprinter-208”, cu n/î CHI-701, în satul Hîrtop, r-l Cantemir, a oprit brusc automobilul și în mod intenționat, fără motiv, încălcând grosolan ordinea publică, s-a apropiat de Bandrabulea Dumitru, care se afla în acel moment în strada s. Hîrtop, r-l Cantemir, aplicându-i ultimului lovituri cu bâta peste cap și mâna stângă, cauzându-i astfel leziuni corporale grave periculoase pentru viață.

De către instanța de apel nu au fost acceptate argumentele părții apărării, precum că acțiunile inculpatului urmează a fi încadrate în baza art. 157 Cod penal, ca vătămare gravă a integrității corporale sau a sănătății cauzată prin imprudență, deoarece probele administrate, inclusiv și din declarațiile ultimului, care a indicat clar, că dânsul a acționat cu intenție, respectiv chiar dacă și nu a prevăzut că lovitura cu bățul va nimeri asupra capului victimei, inculpatul putea și trebuia să prevadă că victima în timpul aplicării loviturii putea să-și schimbe poziția. Totodată, dacă victima ar fi încercat să-l agreseze pe Schinu T., după cum ultimul o afirmă, inculpatul urma să vegheze ca riposta dată să nu întrecă nivelul unei legitime apărări, iar faptul că la inculpatul Schinu T. nu au fost constatate vătămări corporale, iar Bandrabulea D. în timpul conflictului nu deținea asupra sa nici un obiect pe care l-ar putea utiliza cu pericol contra inculpatului, atestă că ultimul a acționat intenționat și urma să prevadă consecințele. Mai mult ca atât, aceasta o demonstrează circumstanțele cauzei constatate cu certitudine, că inculpatul în lipsa unui pericol real pentru sine, a coborât din automobil și a luat cu sine bățul de lemn, și doar după aceasta s-a apropiat de victimă.

Nu a fost reținut nici argumentul apărării, precum că fapta inculpatului nu conține elementele componentei infracțiunii de huliganism agravat, prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal, fiindcă din materialele dosarului rezultă, că la data de 07 martie 2013, ora 11.30, între inculpat și partea vătămată s-a iscat un conflict în strada satului Hîrtop, r-l Cantemir, în urma căruia inculpatul i-a aplicat câteva lovituri

părții vătămate Bandrabulea D., în rezultatul cărora ultimul a căzut la pământ, iar inculpatul a plecat fără a-i acorda ajutor. Acest conflict a fost urmărit de consătenii părții vătămate, fapt confirmat prin declarațiile martorilor Nicolau Gh., Pricopciuc D., Baran D., Trușaș F., Bagrin I. Astfel, locul derulării conflictului, constituie loc public (stradă), care este permanent accesibil publicului, iar acțiunile intenționate ale inculpatului exprimând o vădită lipsă de respect prin aplicarea loviturilor părții vătămate și folosirea intenționată a diferitor obiecte pentru vătămarea integrității corporale la săvârșirea actelor de huliganism, ce constituie temei pentru calificarea infracțiunii în baza art. 287 alin. (3) Cod penal.

Cât privește acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate, instanța de apel, ținând cont de prevederile art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, a notat, că categoriile de despăgubiri ce pot fi pretinse în acțiunea civilă în cadrul procesului penal, sunt exhaustiv enumerate de legiuitor și nu includ pretenții cu privire la încasarea pensiei de întreținere. Astfel, instanța de apel a considerat întemeiat de a lăsa fără examinare acest capăt de pretenție a părții civile, Mititelu M., pentru că instanța penală nu are competență în a o examina, competentă fiind instanța de jurisdicție civilă.

Totodată, instanța de apel a constatat, că prin infracțiunea săvârșită de Schinu T. părții vătămate i-au fost cauzate prejudicii materiale legate de cheltuieli pentru cumpărarea medicamentelor, prestarea serviciilor medicale, înmormântarea decedatului, Bandrabulea D. Însă, dat fiind că probele prezentate de partea civilă trezesc unele incertitudini pentru înlăturarea cărora nu ar fi justificată amânarea judecării cauzei în apel și anume pe bonurile fiscale de plată de la farmacia „Elicom Star” lipsește data procurărilor, iar bonurile fiscale cu privire la cumpărarea preparatelor medicale nu sunt însoțite de prescripția medicală, ce ar confirma destinația acestora și compatibilitatea medicamentului prescris, apreciindu-se ca întemeiată soluția de admitere în principiu acest capăt de acțiune, lăsând ca asupra cuantumului despăgubirilor să decidă instanța civilă.

La determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral, instanța de apel a ținut cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice părții vătămate și rudelor acesteia, circumstanțele probatoare ale cauzei și datele obiective care certifică acest fapt și anume forma vinovăției (intenția) a persoanei care a cauzat prejudiciul. Astfel, conform prevederilor art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de apel a considerat, că impunerea inculpatului la plata unei despăgubiri în sumă de 20.000 lei va constitui o satisfacție echitabilă, pe măsură să compenseze rudelor decedatului suferințele de ordin moral.

În privința argumentului procurorului, precum că apelul apărătorului ar fi fost depus tardiv, instanța de apel a notat, că inculpatul Schinu T. este în stare de detenție și nu dispune de libertatea de a contacta cu apărătorul său. La pronunțarea sentinței, în prima instanță a fost prezent inculpatul, însă nu a fost prezent apărătorul lui, avocatul Chiriakov Grigore. Respectiv, prima instanță nu a ținut cont de prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală și nu a îndeplinit obligațiunea expedierii avocatului Chiriakov G. a copieii sentinței, iar în materialele dosarului lipsește vre-o informație în acest sens, din care motiv instanța de apel a

acceptat acea dată a intrării în posesia sentinței, ce a fost comunicată de avocat. Astfel, instanța de apel a considerat că apelul avocatului este unul declarat peste termen, dar întrunind condițiile art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală.

6. Hotărârile judecătorești pronunțate la caz sânt atacate cu recursuri ordinare de către:

6.1 Procuror, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului invocă:

- hotărârea instanței de apel în partea aditerii apelului declarat de către avocatul Chiriakov G. în numele inculpatului a fost adoptată cu încălcarea prevederilor legale, fără a cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția;

- instanța de apel greșit a admis apelul declarat de către apărătorul inculpatului, casând parțial sentința și pronunțând o nouă hotărâre prin care a recalificat acțiunile lui Schinu T. din cele prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, în cele ale art. 151 alin. (1) Cod penal, pe motiv că nu a fost dovedită legătura de cauzalitate dintre leziunile corporale aplicate victimei de către inculpat, cu survenirea decesului;

- instanța de apel nu s-a expus asupra declarațiilor experților Capceli V. și Verdeș Iu., atât în parte, cât și în complex cu celelalte probe examinate și anume concluziile din rapoartele de expertiză medico-legale nr. 151 din 30.04.2014, nr. 348 din 26.09.2014 și nr. 20 din 04.02.2015;

- deși, partea vătămată în timpul vieții a suferit de ulcer duodenal, ulterior fără afectarea sănătății și/sau cauzării leziunilor corporale, de caracterul celor aplicate de către inculpat, acesta putea supraviețui, însă datorită traumei primite, în consecință a dus la acutizarea maladiei existente, ce a trecut în ulcer duodenal perforat, apoi peritonită, stare septică și survenirea decesului părții vătămate Bandrabulea D.;

- atât din materialele cauzei, cât și din declarațiile martorilor oculari Baran D., Pricopciuc D., Trufaș F., s-a confirmat că în momentul aplicării loviturii de către inculpat victimei, Bandrabulea D., ultimul se afla în picioare, iar lovitura aplicată părții vătămate de către inculpat a fost intenționată peste organul vital principal – cap, ci nu peste mâini, precum a declarat inculpatul, totodată din declarațiile acestor martori rezultă, că partea vătămată nici o dată nu a intenționat să lovească inculpatul și nu l-a provocat să aplice violența față de el;

- atât prima instanță, cât și instanța de apel, corect au conchis, că cumulul de probe cercetate în cadrul ședințelor de judecată au dovedit vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, iar prima instanță just a concluzionat, având la bază probele administrate, despre confirmarea vinovăției inculpatului și în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 12) Cod de procedură penală.

6.2 Succesorul părții vătămate, Mititelu Maria, prin care solicită casarea acestora și dispunerea rejudecării cauzei de către instanța de apel.

În motivarea apelului său invocă argumente identice cu cele invocate în apel, subsidiar menționând că nu este de acord cu decizia instanței de apel în ce privește latura civilă, cât și latura penală din următoarele:

- circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei date nu au fost constatate pe deplin de către prima instanță și cea de apel, în ce privește cauza survenirii decesului părții vătămate Bandrabulea D., ceea ce a dus la stabilirea incorectă de către instanța de apel a pedepsei penale în privința inculpatului;

- rezultând din materialele cauzei, partea vătămată Bandrabulea D., a decedat ca urmare a traumei cranio-cerebrale cauzată de inculpatul Schinu T., dar nu de ulcer duodenal acut perforat cu peritonită seroasă difuză, despre care a fost indicat în raportul de expertiză medico-legală nr. 31 C din 11.03.2013, cu scopul ca ulterior inculpatul să scape de pedeapsă;

- partea vătămată Bandrabulea D. nu suferea de simptome caracteristice ulcerului duodenal, perforat, până la vătămarea craniu-cerebrală de către inculpat. În instanța de fond a fost prezentată cartela medicală a victimei, precum că nu suferea de nici o maladie, în special de ulcer duodenal, careva acuze nu avea și nu primea nici un tratament;

- experții au menționat, că perforarea ulcerului s-a produs ca urmare a traumei cranio-cerebrale, ce de fapt este absurd, deoarece în raportul de expertiză medico-legală nr. 31C din 11.03.2013, este indicat că ulcerul avea forma ovală de 1,4-1,2 cm perforat cu margini netede, subțiri și tumefiate (umflate), care de fapt nu este caracteristic unei rupturi (fisuri). Respectiv, moartea părții vătămate Bandrabulea D., nu are legătură cu ulcerul duodenal perforat;

- la momentul când inculpatul a lovit la cap și peste mână, cu bâta de lemn partea vătămată, ultimul a căzut jos fără cunoștință și nu s-a mai ridicat, iar sângele a început să curgă imediat de la cap (sânge cca 400 ml), fapt ce se confirmă din declarațiile martorilor Bandrabulea R., Nicolau Gh., Pricopciuc D., Trufaș F. și Ghetmanenco V., datele documentelor medicale indicate în raportul de expertiză medico-legală nr. 31C din 11.03.2013, procesul-verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2013, raportul de expertiză medico-legală nr. 395 din 27.03.2013;

- decesul părții vătămate Bandrabulea D. se confirmă prin legăturile de cauzalitate dintre: lovitura acestuia în regiunea craniu-cerebrală, cu căderea lui la pământ în stare de comă, cu scurgerea imediată de la cap cca 400 ml de sânge, fiind 3 zile în stare foarte gravă și în comă de gradul 2-3 până la deces, cu pierderea funcției a lobului temporal pe stânga, producându-se hemoragie internă și hematom în regiunea temporală, care ulterior au dus la acumularea de trombe în organele interne și la congestie venoasă în organism, edem cerebral și pulmonar, cardiomiopatie necoronariană și ulterior la stop cardio-respirator, survenită cu deces;

- instanța de apel greșit a considerat întemeiat de a lăsa fără examinare capătul de pretenție privind încasarea pensiei de întreținere, motivând că nu se evidențiază în categoriile de despăgubiri prevăzute în art. 219 alin. (2) Cod de procedură penală, care însă este prevăzută în alin. (3) al aceleiași norme;

- prejudiciul moral încasat de instanța de apel din contul inculpatului în mărime de 20.000 lei, este în quantum mic, pentru prejudiciile cauzate familiei părții vătămate de către inculpat și neîntemeiat a fost respins de către instanțele de fond acțiunea civilă;

- instanțele de fond au admis o eroare gravă de fapt, neilucidând toate circumstanțele de fapt, ce au afectat soluțiile instanțelor;

- instanța de apel a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă, art. 151 alin. (1) Cod penal, decât cea pentru care inculpatul a fost pus sub învinuire, art. 151 alin. (4) Cod penal, astfel faptei săvârșite de către ultimul, i s-a dat o încadrare juridică greșită. Prin urmare, instanțele de fond au aplicat eronat normele de drept material și procesual.

În drept, succesorul părții vătămate își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 12) Cod de procedură penală.

6.3 Avocatul Chiriacov Grigore în numele inculpatului, prin care solicită casarea parțială a hotărârii instanței de apel, cu adoptarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul să fie achitat de învinuirea săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, din motivul lipsei în acțiunile sale a elementelor infracțiunii.

În motivare recursului declarat apărătorul invocă argumente similare cu cele indicate și în apelul său în ce privește capătul de învinuire a inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, subsidiar la acest capitol menționând că:

- încălcarea grosolană a ordinii publice cu intenție directă, reprezintă o condiție obligatorie pentru existența infracțiunii de huliganism, respectiv nu se poate de spus că acțiunile inculpatului au fost intenționate, întrucât acesta la momentul săvârșirii faptei, nu-și dădea seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, nu a prevăzut urmările lor prejudiciabile și mai mult decât atât, nu și le-a dorit sau admis în mod conștient survenirea acestor urmări;

- inculpatul nu și-a dorit și nu a urmărit să încalce în nici un fel ordinea sau liniștea publică, întrucât nu el a fost cel care a provocat conflictul cu partea vătămată, el a încercat doar să se apere de violența și agresivitatea de care dădea dovadă Bandrabulea D. Mai mult decât atât, inculpatul a coborât din mașină cu intenția de a clarifica lucrurile și de a-l calma pe Bandrabulea D;

- inculpatul nu a dat dovadă, în nici un caz, de neobrăzare, necuviință sau grosolanie. E de menționat faptul, că cearta dintre părți nu a deranjat în nici un fel liniștea locatarilor satului, aceștia nici măcar nu au auzit ce s-a întâmplat între cei doi, după cum reiese din declarațiile ultimilor. Martorii au văzut doar cum partea vătămată, s-a dezbrăcat până la jumătate de hainele de pe el și a început să se comporte inadecvat și violent, sărind efectiv la bătaie. A mai menționat, că faptele inculpatului nu au creat nici o stare de nesiguranță sau de panică în rândul sătenilor;

- în speța dată, acțiunile săvârșite de către inculpat nu corespund condițiilor de tipicitate ale infracțiunii de huliganism. Acțiunile săvârșite de către acesta nu conduc la realizarea nici uneia din condițiile constitutive ale infracțiunii, nu atentează la obiectul juridic vizat de infracțiunea de huliganism, și mai mult decât atât, nici latura subiectivă a infracțiunii nu este realizată. Acțiunea prejudiciabilă, pentru a constitui infracțiune, trebuie să reprezinte o manifestare psihică conștientă și volitivă a

persoanei, însă inculpatul nu a avut în nici un moment intenția sau dorința de a încălca ordinea sau liniștea publică. Respectiv, faptele săvârșite de către Schinu T. nu corespund tiparului sau modelului existent și prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal.

În drept, apărătorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul succesoriului părții vătămate Reșetilov Dorin a depus referință privind opinia sa asupra recursurilor declarate, considerând că recursul procurorului este întemeiat și motivat, urmând a fi admis, iar recursul înaintat de către apărătorul inculpatului este neîntemeiat, deoarece evenimentele relatate în conținutul acestuia au fost indicate și în apel, ce nu corespund realității, declarațiilor martorilor și probelor administrate în cauza dată, fiind declarat cu scopul eschivării de la răspundere penală a inculpatului.

8. Judecând recursurile în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că recursul declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului urmează a fi respins, iar recursurile declarate de către procuror și succesoriul părții vătămate, urmează a fi admise, din următoarele considerente.

8.1 Referitor la recursul declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului

Potrivit prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, instanța de recurs judecând recursul, este în drept de al respinge ca inadmisibil, cu menținerea hotărârii atacate, în cazul în care se constată că recursul nu a fost declarat cu respectarea condițiilor legale (este tardiv sau inadmisibil) ori nu este întemeiat legal (este nefondat). Recursul este nefondat în cazul când hotărârea atacată este legală, întemeiată și motivată.

Rezultând din recursul ordinar declarat de către avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului, acesta invocă ca temei de casare parțială a hotărârii instanței de apel, prevederile art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală și anume, că *nu au fost întrunite elementele infracțiunii* imputate inculpatului și prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, specificând că acțiunile săvârșite de către ultimul nu conduc la realizarea nici uneia din condițiile constitutive ale infracțiunii de huliganism agravat.

Analizând circumstanțele și materialele cauzei, în raport cu temeiul invocat pentru recurs de către apărător, Colegiul consideră, că în prezenta speța criticile ultimului sânt nefondate, iar la stabilirea componentei concrete consumate în urma acțiunilor întreprinse de inculpat, instanțele de fond just și legal au constatat și reținut starea de fapt și de drept, care justifică elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Prin urmare, la criticile invocate de apărătorul inculpatului, precum că acțiunile ultimului nu atentează la obiectul juridic vizat de infracțiunea de huliganism, instanța de recurs menționează, că potrivit teoriei penale, *obiectul juridic principal* îl constituie relațiile sociale cu privire la ordinea publică, apărute împotriva acțiunii de

huliganism. *Obiectul material* al infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal îl reprezintă corpul persoanei sau bunurile mobile sau imobile.

Așa precum se atestă din probele administrate la caz, acțiunile comise de inculpat și anume aplicarea loviturilor cu bâta de lemn victimei a avut în loc public – strada care desparte satul Hîrtop r-nul Cantemir în două părți, fapt confirmat prin procesul verbal de cercetare la fața locului din 07.03.2013 și planșa fotografică (f.d. 18-20 v. 1), precum și prin declarațiile martorilor oculari, date în cadrul instanței de judecată, Baran D., Pricopciuc D., Trușaș F. și Nicolau Gh., cărora le-a fost redirecționată atenția de la activitățile sale la conflictul iscat între inculpat și victimă, urmărind cele întâmplate. Mai mult ca atât, din declarațiile date în ședința de judecată de către martorii menționați, Colegiul penal constată, că martorul ocular Pricopciuc D. a declarat (f.d. 198 v. 1 verso): „*nu-i frumos și nici nu se poate ca în timpul zilei să fie așa conflicte...*”, iar din declarațiile date de către martorul ocular Trușaș F. (f.d. 208 v. 1), se atestă că și acesta a declarat: „*Nu cred că e frumos ce a făcut Schinu T.*”, la fel și din declarațiile martorului minor ocular Baran D. (f.d. 218 v. 1) se reține și reacția acestuia la cele întâmplate declarând: „*Eu m-am speriat, m-am stresat când am văzut momentele astea*”. Din probele menționate se confirmă, că prin acțiunile inculpatului au fost afectate relațiile sociale cu privire la ordinea publică, fiind perturbată ambianța liniștită de conviețuire în societate, precum și acel fapt că inculpatul aplicând lovituri cu un obiect pentru vătămarea integrității corporale sau sănătății, a atentat și la obiectul material al infracțiunii de huliganism, adică corpul persoanei, din care considerente instanța de recurs califică argumentele recurentului, ce vizează dezacordul cu faptul că acțiunile inculpatului nu atentează la obiectul juridic menționat al infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal, ca neîntemeiate.

Potrivit considerentelor teoretice latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal, constă în fapta prejudiciabilă exprimată în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, ori în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Din această noțiune se desprinde, că fapta prejudiciabilă cunoaște patru modalități normative cu caracter alternativ. De asemenea doctrina menționează, că infracțiunea specificată la art. 287 Cod penal este o infracțiune formală și se consideră consumată din momentul realizării acțiunilor specificate în latura obiectivă.

Colegiul penal relevă, că totuși obligatoriu este modul public al infracțiunii de huliganism, adică actele huliganice sunt săvârșite în prezența unor persoane sau rezultatul acțiunilor huliganice devin inevitabil cunoscut altor persoane.

În acest context, de menționat sânt și prevederile art. 131 lit. b) și e) Cod penal, conform cărora, *prin faptă săvârșită în public se înțelege fapta comisă: în orice alt loc accesibil publicului dacă în momentul săvârșirii faptei erau de față două sau mai multe persoane; prin orice mijloace recurgând la care făptuitorul își dădea seama că fapta ar putea ajunge la cunoștința publicului.* Raportând aceste prevederi legale, la circumstanțele

constatate de către instanțele de judecată din materialul probator, se atestă că în speța dată, s-a confirmat că acțiunile comise de inculpat au avut într-un loc public, accesibil, adică în strada sat. Hârtop r-nul Cantemir, fiind prezente mai multe persoane la o distanță nu atât de mare, iar cele săvârșite de acesta, au fost răspândite întrucât au ajuns la cunoștința mai multor locuitori ai satului, fapt confirmat și de martorul Bagrin I., care fiind vânzătoare la magazinul „Universcoop”, din declarațiile căreia rezultă, că despre cele întâmplate a auzit peste vreo 30 min., de la o altă persoană care a venit la magazin (f.d. 263 v. 1).

Tot aici, instanța de recurs remarcă, că *ordine publică* înseamnă o totalitate de relații sociale ce asigură o ambianță liniștită de conviețuire în societate, de inviolabilitate a persoanei și a integrității patrimoniului, precum și activitatea normală a instituțiilor de stat și publice, fapt prevăzut și în pct. 3 al Hotărârii Plenului Curții Supreme de Justiție RM, *Cu privire la practica judiciară în cauzele penale despre huliganism nr. 4 din 19.06.2006 (Buletinul Curții Supreme de Justiție a Republicii Moldova, 2007, nr.1, pag.11)*.

Prin *acțiuni care încalcă ordinea publică*, se înțelege fapta săvârșită în public, îndreptată împotriva ordinii publice, care se concretizează în acostarea jignitoare a persoanelor, în alte acțiuni similare ce încalcă normele etice, tulbură ordinea publică și liniștea persoanelor.

Așadar, din declarațiile martorilor oculari audiați în cadrul instanței de judecată rezultă, că anterior inculpatul și victima au avut un conflict mai vechi și la data de 07 martie 2013, în jurul orei 11.30 aceștia aflându-se în strada satului Hârtop r-nul Cantemir, în urma unei discuții, inculpatul cu o bâte de lemn, i-a aplicat câteva lovituri părții vătămate inclusiv în cap, în urma căreia a căzut la pământ, iar inculpatul demonstrativ a urcat în mașină și a plecat. Aceste evenimente au fost văzute de consătenii părții vătămate, atrăgându-le atenția și fiind sustrași de la alte activități, ba mai mult decât atât, martorii oculari au declarat în ședințele de judecată, că nu e frumos ce a făcut Schinu T., creând un astfel de conflict în timpul zilei, iar din spusele martorului ocular minor, Baran D., acesta chiar și s-a speriat și s-a stresat în urma celor văzute. De menționat este și acel fapt, că din declarațiile tot acestor martori oculari, reiese că partea vătămată nu a încercat și nu a aplicat careva lovituri inculpatului, nu l-a tras de haine și nu l-a împins pe ultimul, deci rezultă că inculpatul a fost inițiatorul încăierării și nu victima. Aceste acțiuni, în opinia Colegiului penal, pot fi calificate ca acțiuni ce au încălcat normele etice și au tulburat ordinea publică și liniștea persoanelor, prin urmare de către inculpat au fost admise acțiuni care încalcă ordinea publică, acestea în cele din urmă reprezentând și fapta prejudiciabilă al laturii obiective a infracțiunii prevăzute de art. 287 Cod penal.

Cu referire la argumentele apărătorului privind lipsa în acțiunile inculpatului a laturii subiective și a motivului săvârșirii infracțiunii, instanța de recurs relevă că, latura subiectivă a infracțiunii de huliganism se caracterizează, în primul rând prin intenție directă, iar motivele acestei infracțiuni sunt huliganice.

Doctrina juridică menționează că, în nici un caz nu poate fi admisă posibilitatea de a raporta huliganismul la infracțiunile săvârșite fără motiv. Deși motivul nu este

indicat în textul legii penale ca semn obligatoriu al laturii subiective a huliganismului, el decurge din însăși esența acestei infracțiuni.

Din circumstanțele speței, rezultă că inițiatorul acțiunilor huliganice este inculpatul, care primul a lovit partea vătămată, în timp ce aceasta doar încerca să se apere. După cum rezultă din împrejurările faptelor comise de inculpat și probele administrate, în special declarațiile martorilor oculari, desconsiderarea ordinii publice o demonstrează dorința făptuitorului de a profita de un pretext neînsemnat pentru răfuială cu victima, la caz, pe fundalul unui conflict mai vechi ce a avut loc între inculpat și partea vătămată. În speța dată, Colegiul penal constată, din declarațiile martorilor oculari, că conflictul între inculpat și partea vătămată a durat rapid, aproximativ 4-5 min., ceea ce se apreciază ca o trăsătură a motivelor huliganice și anume: capacitatea de actualizare fulminantă și spontană, precum și ușurința cu care a fost săvârșită infracțiunea.

Prin urmare, conținutul probelor enunțate în pct. 5 al prezentei decizii, care au fost amplu analizate și obiectiv apreciate de instanțele de fond, în contextul capătului de învinuire al inculpatului în baza art. 287 alin. (3) Cod penal, confirmă cu certitudine că acțiunile inculpatului întrunesc elementele infracțiunii de huliganism agravat, adică atât latura obiectivă, cât și cea subiectivă a acestei infracțiuni.

Totodată, Colegiul reține faptul, că argumentele invocate de apărător în ce privește prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunii, prevăzute de art. 287 alin. (3) Cod penal, de care a și fost învinuit, au fost obiect de studiu la judecarea cauzei în prima instanță și în instanța de apel, asupra cărora instanțele de fond la acest capitol sau expus just și întemeiat.

În concluzie, Colegiul penal lărgit statuează, că în cauza dată critica apărătorului inculpatului sub aspectul temeiului de casare, invocat în recursul declarat, este nefondată, fiind axată pe mențiuni de ordin general, ce poartă caracter de dezacord și în esență nu conține o motivare suficientă pentru a convinge instanța de recurs de a interveni în hotărârea atacată pe capătul de învinuire prevăzut de art. 287 alin. (3) Cod penal.

Generalizând cele expuse, instanța de recurs concluzionează, că recursul declarat de către avocatul Chiriakov G., este neîntemeiat și urmează a fi respins ca inadmisibil.

8.2 Referitor la recursurile declarate de către procuror și succesorul părții vătămate

Potrivit dispoziției art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Deci, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea erorilor de drept, care au dus la adoptarea unei hotărâri ilegale, totodată, verificându-se dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Drept temei pentru declararea recursurilor sale, procurorul și succesorul părții vătămate au invocat prevederile pct. 6), 8), 12) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume, că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței; instanța a pronunțat o hotărâre de condamnare pentru o altă faptă decât cea pentru care condamnatul a fost pus sub învinuire, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.*

Așadar, în conformitate cu alin. (1) art. 413 Cod de procedură penală, la judecarea apelului se aplică regulile generale pentru judecarea cauzelor în primă instanță, cu excepțiile prevăzute în Partea specială titlul II capitolul IV secțiunea 1.

Din dispozițiile normei art. 414 Cod de procedură penală, se constată că instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Din conținutul normelor enunțate, rezultă că apelul este o cale de atac sub aspect de fapt și de drept, întrucât odată exercitat, produce un efect devolutiv complet în sensul că provoacă un control atât în fapt, cât și în drept numai la persoana care l-a declarat, la calitatea acesteia în proces și la persoana împotriva căreia este îndreptat de către jurisdicția de al doilea grad asupra hotărârii primei instanțe.

Reieșind din cerințele normei menționate supra, chestiunile ce se referă: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală, sânt *chestiuni de fapt* asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel.

Respectiv, la *chestiunile de drept* se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal, contravențional ori civil au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Față de cele ce preced Colegiul menționează, că analizând minuțios hotărârea atacată a instanței de apel, la capitolul aplicării corecte a normelor de drept procesual penal și oferirii răspunsurilor la motivele invocate, Colegiul penal a depistat o neconcordanță a prevederilor legale aplicate la acest capitol.

Astfel, după cum rezultă din materialele cauzei, Colegiul penal reține, că în prezenta cauză penală, împotriva sentinței adoptate și pronunțate integral la data de 10 septembrie 2015, au declarat apel la data de 25 septembrie 2015 succesorul părții vătămate și respectiv la data de 30 septembrie 2015 avocatul Chiriakov Grigore în numele inculpatului.

În conformitate cu alin. (1) art. 402 Cod de procedură penală, termenul de apel este de 15 zile de la data pronunțării sentinței integrale, dacă legea nu dispune altfel.

La judecarea cauzei în ordine de apel, potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, procurorul a invocat tardivitatea apelului declarat de către apărătorul inculpatului, solicitând respingerea acestuia ca depus peste termen, dar instanța de apel analizând acest argument în hotărârea sa, a considerat apelul avocatului Chiriacov Grigore ca unul declarat peste termen, în condițiile art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală, ținând cont de faptul că la pronunțarea sentinței a fost doar inculpatul, nu însă și apărătorul acestuia, căruia prima instanță nu i-a expediat copia sentinței în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, lipsind vre-o informație în acest sens la materialele cauzei, acceptând în cele din urmă data intrării în posesia sentinței comunicată de către avocat. Însă, în viziunea Colegiului penal lărgit, considerentele instanței de apel la capitolul menționat mai sus, poartă un caracter pripit.

În susținerea concluziei sale, instanța de recurs menționează, că potrivit alin. (1) art. 404 Cod de procedură penală, participantul la proces care a lipsit atât la judecarea, cât și la pronunțarea sentinței și nu a fost informat despre adoptarea sentinței poate declara apel și peste termen, dar nu mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

Respectiv din conținut dispozițiilor legale enunțate supra se desprinde, că participantul în proces este în drept să declare apel peste termen, în cazul în care nu a participat la judecarea cauzei, cât și la pronunțarea sentinței, și nu a fost informat despre adoptarea sentinței, adică aceste condiții poartă un caracter cumulativ și sânt legate una de alta, și nu constituie condiții separate alternativ, pentru a beneficia de dreptul depunerii apelului peste termen, totodată cumulând și condiția de a nu fi declarat mai târziu de 15 zile de la data începerii executării pedepsei sau încasării despăgubirilor materiale.

În continuare Colegiul lărgit remarcă, că instanța de apel la baza concluziilor sale despre considerarea apelului declarat de apărător ca depus peste termen în condiții legale, a menționat că prima instanță nu a respectat prevederile legale și anume – *Copia de pe hotărârea motivată se înmânează participanților prezenți la ședința de judecată. Participanților care nu s-au prezentat în ședința de judecată li se expediază, în termen de 3 zile, copia de pe hotărârea motivată*, specificând însă eronat și inacceptabil că sunt prevăzute de art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, dispozițiile legale menționate mai sus, de fapt sunt stipulate de art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală. Cu toate, că instanța de apel a indicat prevederile legale nominalizate supra, Colegiul penal menționează, că în prezenta speță, se atestă potrivit lucrărilor cauzei, că avocatul Chiriacov Grigore conform mandatului anexat la dosar (f.d. 185 v. 1), a participat la judecarea cauzei, în baza contractului de asistență juridică nr. 07 din 14.03.2013, inclusiv și la etapa dezbaterilor judiciare și a replicilor (*a se vedea procesul-verbal al ședinței de judecată f.d. 166-171 v. 2*), când instanța de judecată a anunțat în prezența părților, inclusiv și a apărătorului, întrerupere până la data de 10.09.2015, pentru a oferi ultimul cuvânt inculpatului după care se va adopta sentința, considerându-se astfel citate părțile despre următoarea ședință de judecată, însă la

data menționată apărătorul inculpatului nu s-a prezentat, fiindu-i acordat ultimul cuvânt inculpatului și adoptată sentința, copia căreia a fost înmănată participanților la proces. Deci, în astfel de împrejurări, avocatul contractat de către inculpat urma să manifeste responsabilitate pentru realizarea dreptului de atac împotriva sentinței, chiar și în cazul neprezentării la acordarea ultimului cuvânt și pronunțarea sentinței adoptate integral, acesta urma să dea dovadă de diligență la realizarea dreptului său de a ataca hotărârea instanței de judecată, cu care probabil puteau să nu fie de acord. Totodată, de remarcat este și acel fapt că l-a pronunțarea integrală a sentinței a fost prezent inculpatul, căruia i-a fost înmănată copia integrală a acesteia și în virtutea relațiilor de asistență juridică, apărătorul inculpatului nu a fost îngădit de dreptul de a comunica și forma poziția, și strategia de apărare în urma sentinței adoptate. Învederând cele menționate, Colegiul penal lărgit consideră, că instanța de apel eronat a interpretat prevederile art. 404 alin. (1) Cod de procedură penală ca fiind incidente în prezenta speță, ceea ce a dus la o concluzie prematură de a oferi posibilitate avocatului Chiriakov G. de a-și realiza dreptul procesual, privind atacarea cu apel a sentinței, în termenii considerați valabili de către acesta.

Deoarece, în opinia Colegiului penal lărgit, instanța de apel nu în deplină măsură a examinat argumentul invocat de procuror ce se referă la tardivitatea apelului declarat de către avocatul inculpatului, interpretându-se eronat prevederile procesual-penale enunțate supra, ceea ce ar putea duce la o altă soluție de respingere a apelului nominalizat, inclusiv ca depus peste termen, iar în acest caz nu se va implica la o verificare a hotărârii atacate, întrucât instanța de apel nu poate proceda la o verificare de fapt și de drept a acesteia decât în cadrul unui apel exercitat în mod legal. În consecință acest fapt, afectează cerințele și invocările apelului declarat de către succesul părții vătămate în latura civilă, îndeosebi asupra prejudiciului moral, cuantumul căruia poate varia inclusiv și în dependență de menținerea calificării acțiunilor inculpatului conform art. 151 alin. (4) Cod penal, asupra căruia urmează să se expună instanța de apel în urma analizei împrejurărilor de fapt și de drept.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit constată, că deoarece instanța de apel nu și-a motivat corespunzător soluția adoptată în conformitate cu dispozițiile legale, asupra alegațiilor invocate privind tardivitatea apelului declarat de către avocatul inculpatului, ce au fost remarcate de către instanța de recurs în prezenta decizie, iar aceste critici au format un studiu eronat interpretat în hotărârea instanței de apel, având importanță la caz faptul dat, ca consecință afectând soluția instanței de apel adoptată în prezenta speță.

Colegiul penal lărgit statuează, că erorile comise de către instanța de apel, sânt incidente temeiurilor de casare invocate de către procuror și succesul părții vătămate și care nu pot fi reparate de către instanța de recurs în prezenta procedură, deoarece această instanță nu este abilitată cu atribuții de a judeca cauza pe fond, substituind instanța care a judecat apelul și pentru a nu admite astfel încălcarea prevederilor procesual penale. În asemenea condiții, Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel în cauza dată urmează a fi casată total, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia: să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesual-penale asupra motivelor esențiale invocate în cererile de apel și recurs, inclusiv cele nominalizate și în prezenta decizie referitor la legalitatea declarării în termenele și condițiile prevăzute de lege a apelului avocatului Chiriakov Grigore în numele inculpatului; să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să verifice și să aprecieze profund probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere convenită cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate, să analizeze la modul convenit prezența sau lipsa elementelor infracțiunii imputate și prevăzute de art. 151 alin. (4) Cod penal, să elucideze faptele importante pentru soluționarea justă și promptă a cauzei date; să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, precum și să examineze minuțios aspectele de fapt și de drept la examinarea apelului declarat în latura civilă de către succesorul părții vătămate, iar în caz de admitere a cerințelor invocate să stabilească cuantumul prejudiciului moral cauzat, ținând cont inclusiv și de calificarea acțiunilor inculpatului, de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, precum și de practica relevantă a CtEDO, și să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

9. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1), 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE:

Se respinge ca inadmisibil recursul ordinar declarat de către avocatul, Chiriakov Grigore, în numele inculpatului.

Se admit recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Cahul, Sârbu Valeriu și succesorul părții vătămate, Mititelu Maria, se casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 02 februarie 2016, în cauza penală privindu-l pe **Schinu Tudor Afanasi**, cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă în partea respingerii recursului și nu se supune căilor de atac în partea rejudecării cauzei.

Decizia motivată pronunțată la data de 05 iulie 2016.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie

Judecător

Catan Liliana

Judecător

Guzun Ion